

KOLOMBİYA

**İKLİMLENDİRME
SEKTÖRÜ
İTHALAT
RAPORU**

2019

KOLOMBİYA İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ İTHALAT RAPORU

Resmi adı: Kolombiya Cumhuriyeti

Yönetim şekli: Demokratik Cumhuriyet

Başkent: Bogota

Önemli şehirler: Bogota, Medellin, Cali, Barranquilla

Komşuları: Brezilya, Peru, Ekvador, Panama, Venezüella

Yüzölçümü: 1.138.910km²

Nüfus: 47.151.000

Resmi Dili: İspanyolca

Satın Alma Gücü Paritesi: 988 milyar \$ / Dünya'da 26. Sırada (2016 tahmini)

GSYİH: 327.978 milyon \$ (2018-IMF)

Kişi Başı GSYİH: 6,581 (IMF, 2018 tahmini)

Büyüme Oranı: %2,75 (2018-IMF)¹

Para Birimi: Kolombiya Pezosu (COP)

1 USD= 3.126,35 COP (13.02.2019)

Resmi Tatiller ve Çalışma Saatleri: Çalışma günleri Pazartesi-Cuma günleri arasındadır. Günlük mesai sabah saat 08:00'de başlamakta ve 12:00 - 14:00 arasında esnek öğle molasından sonra akşam üstü 17:00'de sona ermektedir. Bazı işletmeler, 07:30-16.30 ya da 17:30 arasındaki mesai sistemini uygulayabilir. Ticari ofisler genellikle ilk sistemi, imalat yapılan işyerleri ise ikinci sistemi uygulamaktadır. Kutsal Hafta (Paskalya öncesindeki hafta) ve Noel zamanı (17 Aralık – 15 Ocak arası) iş ziyareti yapılmaması tavsiye edilmektedir. Uzun bir tatil arasında kalan 1-2 hafta içi günü de iş ziyareti yapılmaması faydalıdır. Bölgesel tatil günleri olan 9-11 Şubat Karnaval (Barranquilla), 24-31 Aralık Folklor Festivali (Cali) boyunca işyerlerinde 08:00 – 12:00 arası mesai yapılmaktadır.

Telefon Kodları: Kolombiya'nın uluslararası telefon kodu 57'dir. Türkiye'den Kolombiya'ya yapılacak aramalarda 00 + 57 + alan kodu + telefon numarası tuşlanmalıdır.

Yerel Saat: Kolombiya'nın yerel saati Türkiye'den 7 saat geridedir.

¹ The Economist Intelligence Unit

1/ GENEL BİLGİLER

1.1. Kolombiya Ekonomisine Genel Bakış²

Kolombiya, Latin Amerika'nın 4. dünyanın 40. büyük ekonomisidir. Artan siyasi ve ekonomik istikrar ve güvenlik koşullarındaki iyileşme, Kolombiya'yı yabancı yatırımcılar için tercih edilen bir ülke haline getirmiştir. Finans sektörünün serbestleştirilmesinde, vergi toplama sisteminde ve istihdamda (fazla mesai ücreti ve kıdem tazminatı gibi) reformlar yapılmıştır. Petrol endüstrisini canlandırmak amacıyla devlete ait olan petrol şirketi ECOPETROL kısmen özelleştirilmiştir. Petrol ve madencilik dışındaki sektörler (otel, çağrı merkezi ve serbest bölgeler gibi) yatırım çekilmesi için çeşitli politikalar yürütülmektedir. Portföy yatırımlarının ülkede en az 1 sene kalması şartı aranmaktadır. Yalnızca birkaç sektör devletin kontrolündedir.

Ülkenin başlıca tarım ürünleri kahve, kesme çiçek, muz, pirinç, tütün, mısır, şeker kamışı, kakao, yağlı tohumlar ve sebzedir. Ormancılık ve balıkçılık da gelişmiştir. GSYİH'nin %12'sini oluşturan ve işgücünün %13'üne istihdam sağlayan imalat sanayi, Medellin, Bogota, Cali ve Barranquilla kentlerinin çevresinde yoğunlaşmıştır. Sektöre büyük şirketler hakimdir. Başlıca sanayi dalları tekstil (yerel pamuk ve yün içerikli), hazır giyim ve ayakkabı, gıda işleme, tütün, demir ve çelik (bir kısmı yerel içerikli), madencilik ürünleri, otomobil montajı, kimyasallar, petrol işleme ve petrokimyadır. Geleneksel olmayan ihraç ürünlerinin ihracattaki payı ise son yıllarda artmaktadır.

Hizmetler sektörü GSYİH'nin %56'sını oluşturmaktadır. Bankacılık sisteminde son yıllarda özelleştirmeler yaşanmıştır. Hali hazırda devlete ait yalnızca bir banka bulunmaktadır. Perakende sektörünün, artan iç talep ve satın alma gücüne paralel olarak ekonomik büyümeye katkısı giderek artmaktadır. Havaalanlarının yenilenmesi ve yeni havaalanı inşaatı ile ilgili projelerin yanı sıra; turizm altyapısının (temalı parklar, iskele, kongre salonu vb) iyileştirilmesine yönelik gündemde olan projeler de büyümeyi desteklemektedir.

1.2. Ekonomi Politikaları

Kolombiya, özellikle 1990-1994 yılları arasındaki liberalleşme politikaları sonucunda gerçekleştirilen gümrük indirimleri, finansal düzenlemeler, özelleştirme ve liberal döviz kuru politikası gibi adımlarla bir serbest piyasa ekonomisi haline gelmiştir. Bu politikalar, ithalatın önündeki engelleri azaltmış ve hemen hemen bütün sektörleri dış yatırıma açmıştır. Yatırım artışı, istikrarlı ekonomik büyümenin arkasındaki en önemli sebeptir. Petrol ve doğal gaz sektörlerindeki reformlar, istikrarlı para politikaları ve ANDEAN Ticareti Geliştirme ve Uyuşturucunun Ortadan Kaldırılması Anlaşması (ATPDEA) da ihracat artışına ve ekonomik büyümeye önemli katkı sağlamıştır.

Çin'in Kolombiya topraklarında Panama Kanalı'na rakip olarak bir raylı sistem projesi geliştirmesi sonrasında Çin'in bölgedeki artan faaliyetlerinden endişe duyan ABD hükümeti Kolombiya ile imzaladığı ancak 2006 yılından bu yana onaylamadığı ABD-Kolombiya Serbest

² Ticaret Bakanlığı Kolombiya Ticaret Müşavirliği Raporu

Ticaret Anlaşması'nı nihayet 2011 yılında onaylamış, Anlaşma Mayıs 2012'de yürürlüğe girmiştir.

Nisan 2011'de ise Meksika, Şili, Kolombiya ve Peru aralarında bölgesel büyümeyi destekleyici, malların, hizmetlerin ve kişilerin serbest dolaşımı ile ticaretin serbestleştirilmesini öngören Pasifik İttifakı'nı imzalamışlardır. Yaklaşık 200 milyon nüfuslu, 2 trilyon Dolar GSYİH'ye ve 1 trilyon Dolar dış ticaret hacmine sahip bir alanı kapsayan bu Anlaşma ile söz konusu ülkeler arasında gerçekleştirilecek gümrük vergisi indirimleri sayesinde bölge içi ticaretin artması beklenmektedir.

1.3. Ekonomide Geleceğe Yönelik Beklentiler

İç talepteki artışa bağlı olarak perakende ve imalat sanayi sektörlerinde büyüme öngörülmektedir. Tekstil ve hazır giyim sektörlerinin küresel rekabetten etkileneceği; inşaat sektörünün büyük çaplı yatırım projeleri, artan madencilik ve enerji üretimi ve artan konut talebiyle destekleneceği; son yıllarda olumsuz hava koşulları sebebiyle azalan kahve üretiminde beklenen artışla tarım üretiminin de artacağı öngörülmekte, ancak güvenlik sorunları ve altyapı eksiklikleri nedeniyle tarımda hızlı bir büyüme beklenmemektedir. İç talepteki artış ve satın alma gücündeki iyileşme sayesinde perakende sektörünün de büyüyeceği öngörülmektedir.

ABD ile imzalanan Serbest Ticaret Anlaşmasının da katkısıyla ihracatın ve yatırımların artarak devam edeceği, yatırım artışının ithalatta da artış yol açacağı tahmin edilmektedir. The Economist dergisinin "Diamonds in the rough" adlı bir çalışmasında da Kolombiya 2013-2018 yılları arasında en hızlı büyüme beklenen 6. ülke olarak gösterilmektedir.

1.4. Kolombiya'nın Genel Dış Ticareti

Kolombiya'nın dış ticareti yıllar itibarıyla düzenli bir seyir izlememektedir. 2016 yılında ihracatın % 13, ithalatın ise %17 azaldığı, 2017 yılında ise ihracatta %21,6 artış, ithalatta %2,7 artış yaşandığı görülmektedir.

Unit:1000\$

	2013	2014	2015	2016	2017
İhracat	58.821.870	54.794.812	35.690.767	31.044.991	37.770.123
İthalat	59.381.197	64.027.610	54.057.599	44.831.143	46.075.705
Hacim	118.203.067	118.822.422	89.748.366	75.876.134	83.845.828
Denge	-559.327	-9.232.798	-18.366.832	-13.786.152	-8.305.582

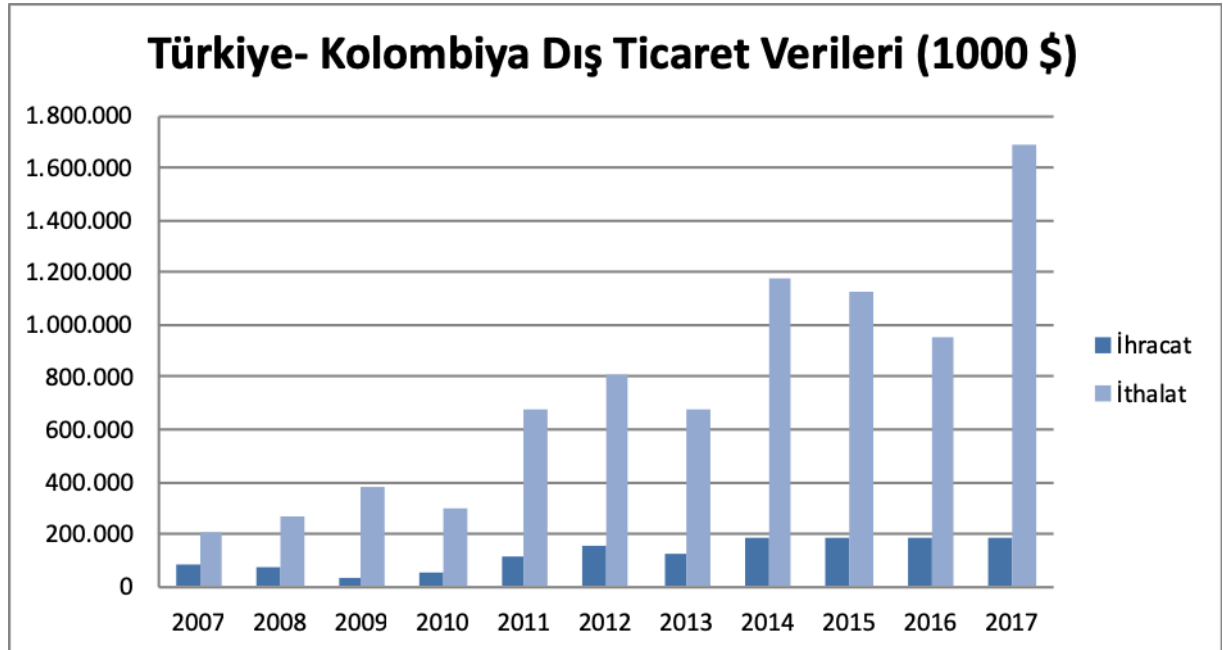
Kaynak: Trade Map

1.5. Türkiye Kolombiya Genel Dış Ticareti (1000 \$)

Türkiye-Kolombiya ikili ticaret verileri incelendiğinde iki ülke arasındaki ticarete ülkemiz aleyhinde seyreden dış ticaret açığının 2017 yılında 1,5 milyar Dolar seviyelerinde olduğu görülmektedir. Aynı yıl Kolombiya'ya ihracatımız önceki yıla göre binde 2 dolaylarında azalırken, ithalatımız %77 artmıştır.

Yıl	İhracat	İthalat	Hacim	Denge
2007	79.221	206.515	285.736	-127.294
2008	74.614	271.005	345.620	-196.391
2009	36.044	382.984	419.028	-346.940
2010	52.863	296.766	349.628	-243.903
2011	111.367	678.255	789.622	-566.888
2012	152.131	814.146	966.277	-662.016
2013	124.632	674.665	799.296	-550.033
2014	183.110	1.182.516	1.365.626	-999.405
2015	185.914	1.122.763	1.308.677	-936.848
2016	185.125	953.011	1.138.136	-767.885
2017	184.675	1.688.462	1.873.137	-1.503.786

Kaynak: TÜİK

2/ KOLOMBİYA'NIN İKLİMLENDİRME SEKTÖRÜ İTHALATI

2.1. Ürün Grupları Bazında İklimlendirme Sektörü İthalatı (1000 \$)

Kolombiya'nın İklimlendirme Sektörü ithalatı, 2017 yılında 1 milyar 266 milyon ABD Doları olarak gerçekleşmiştir.

Ülke sektör ithalatının yarısını tesisat sistem ve elemanları ürün grubunda gerçekleştirmektedir. Bunu sırasıyla havalandırma, klima, soğutma, yalıtım ve ısıtma ürünleri izlemektedir.

ÜRÜN GRUBU	Kolombiya'nın Dünyadan İthalatı			Kolombiya'nın Türkiye'den İthalatı		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017
ISITMA	56.326	44.876	9.739	36	21	88
SOĞUTMA	177.493	169.809	145.589	394	600	957
HAVALANDIRMA	257.696	227.469	239.243	658	764	927
KLİMA	260.099	255.357	218.147	163	228	308
TESİSAT	907.464	591.841	642.896	1.509	1.274	1.321
YALITIM	14.441	11.379	10.797	151	118	32
TOPLAM	1.673.519	1.300.731	1.266.411	2.911	3.005	3.633

Kaynak: Trade Map

Ülkemiz, Kolombiya'ya 3,6 milyon dolarlık iklimlendirme sektörü ihracatı gerçekleştirmiş bulunmaktadır. Ülkemizin Kolombiya'ya yapmış olduğu sektör ihracatına bakıldığında, yalıtım ve tesisat ürün grubu hariç genel olarak artış göstermiş olsa da ülke ithalatından aldığı pay oldukça düşüktür.

2.2. Kolombiya'nın Isıtma Sistem ve Elemanları İthalatı (1000\$)

Kolombiya'ya, 2017 yılında yaklaşık 97 milyon dolarlık Isıtma Sistem ve Elemanları ithalatı gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunun ithalatının yarıya yakını (%45) "Sanayi-laboratuvarlara mahsus diğer fırınlar-elektriksiz" oluşturmaktadır.

Bunu gazla çalışan elektriksiz anında su ısıtıcılar ve diğer kurutucular takip etmektedir.

GTİP NO	GTİP AÇIKLAMASI	2015	2016	2017
841780	Sanayi-laboratuvarlara mahsus diğer fırınlar-elektriksiz	3.542	905	44.338
841911	Gazla çalışan elektriksiz anında su ısıtıcılar	14.323	11.166	13.101
841939	Diğer kurutucular	6.541	9.982	9.034
841620	Diğer yakıt brülörleri-karma brülörler dahil	7.669	2.699	4.457
851610	Elektrikli su ısıtıcılar, daldırma suretiyle ısıtıcı cihazlar	5.410	3.095	3.938
841932	Ağaç, kağıt hamuru, kağıt/kartonlar için kurutucular	390	69	3.845
841931	Tarım ürünleri için kurutucular	1.120	1.955	3.826
841690	Brülörlerin-mekanik kömür taşıyıcılarının aksam-parçaları	1.371	1.376	2.202
840212	Su buharı üreten su borulu kazanlar <45 ton/saat	809	2.480	2.167
851629	Herhangi bir mahalli ısıtan diğer elektrikli cihazlar	1.710	1.063	1.755
732190	Demir/çelikten soba vb, ev işleri için benzer cihaz aksam ve parçaları	2.069	1.521	1.549
840290	Buhar kazanı aksam, parçaları	1.030	1.095	1.407
840410	Buhar kazanları için yardımcı cihazlar	333	539	1.103
841919	Diğer elektriksiz anında/depolu su ısıtıcıları	1.306	1.110	1.087
840219	Diğer buhar üreten kazanlar (karma kazanlar dahil)	1.702	1.661	555
732290	Demir/çelik sıcak hava jeneratör, distribütörleri aksam-parça.	444	843	407
732219	Demir/çelikten radyatör, aksam ve parçaları	1.039	740	386
840490	Buhar ve ısıtma kazanları için yardımcı cihazların aksam ve parçaları	374	329	340
840310	Merkezi ısıtma kazanları	883	741	327
840390	Merkezi ısıtma kazanlarının aksam-parçaları	159	95	317
732181	Demir/çelikten diğer cihazlar (gaz yakıtlı/hem gaz hem diğer yakıtlı)	1.492	452	315
840220	Kızgın su kazanları	110	106	288
841610	Akaryakıt brülörleri	168	197	226
732189	Demir/çelikten soba vb; diğerleri (katı yakıtlı cihazlar dahil)	297	97	143
840420	Buhar güç üniteleri için kondansörler	1.753	453	113
732211	Dökme demirden radyatör, aksam ve parçaları	143	45	100
851621	Depolu ısıtıcı radyatörler	139	62	64
	Isıtma Toplam	56.326	44.876	97.390

Aşağıdaki tablodan görüleceği üzere Kolombiya'ya Isıtma Sistem ve Elemanları İthalatının yarısından fazlasını sektörün güçlü ülkeleri Çin ve Almanya'dan karşılanmaktadır. Bu iki ülkeyi ise ABD, İtalya ve Brezilya izlemektedir.

Sıra	İhracatçılar	2015	2016	2017
1	Çin	20.049	17.626	31.503
2	Almanya	1.638	2.742	29.778
3	ABD	11.613	6.246	11.516
4	İtalya	4.472	4.666	6.663
5	Brezilya	2.258	4.949	6.102
6	Hollanda	143	221	1.800
7	Portekiz	2.694	1.572	1.594
8	Meksika	5.364	1.194	1.562
9	Hindistan	634	242	1.405
10	İspanya	2.196	1.525	1.259
11	Slovenya	4	0	1.109
12	Arjantin	2.193	468	570
13	Japonya	129	550	477
14	Güney Kore	239	203	246
15	Şili	42	108	190
16	Tayland	5	0	172
17	Fransa	232	291	153
18	Malezya	0	59	142
19	Kanada	432	190	118
20	Tayvan	30	237	116
21	İsveç	17	17	99
22	Ekvador	109	57	95
23	İngiltere	167	267	95
24	Çek Cumh.	33	61	92
25	Türkiye	36	21	88
	Diğer Ülkeler	1.597	1.364	446
	Toplam	56.326	44.876	97.390

2.3. Kolombiya'nın Soğutma Sistem ve Elemanları İthalatı

Kolombiya, 2017 yılında yaklaşık 146 milyon dolarlık Soğutma Sistem ve Elemanları ithalatı gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunun ithalatının %50'sini, sırasıyla, Isı değiştiriciler (eşanjörler), Isı pompaları; diğer soğutucu-dondurucu tertibat olanlar ile Pastörize, kondanse etme vb. işler için cihaz, tertibatlar oluşturmaktadır.

Bunu sırasıyla Soğutucu/dondurucu-ısı pompalarına ait aksam-parçalar, Vitrin, tezgah vb. tipi soğutucu-dondurucular ile ısı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazların aksam-parçaları takip etmektedir.

GTİP	GTİP AÇIKLAMASI	2015	2016	2017
841950	Isı değiştirciler (eşanjörler)	23.851	20.505	26.266
841869	Isı pompaları; diğer soğutucu-dondurucu tertibat olanlar	34.624	27.824	24.567
841989	Pastörize, kondanse etme vb. işler için cihaz, tertibat	47.989	48.324	23.059
841899	Soğutucu/dondurucu-ısı pompalarına ait aksam-parçalar	17.525	19.707	17.968
841850	Vitrin, tezgah vb. tipi soğutucu-dondurucular	19.968	20.200	17.889
841990	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazların aksam-parçaları	7.892	9.690	13.979
290339	Diğer asiklik hidrokarbonların florlanmış/bromlanmış/iyodlanmış türevleri	5.588	6.846	6.001
841891	Soğutucu/dondurucu cihazlara mahsus mobilyalar	5.354	6.240	5.301
382478	Perflorokarbon/hidroflorokarbon içeren, fakat kloroflorokarbon/hidrokloroflorokarbon içermeyen	3.530	3.595	4.010
290373	Diklorofloroetanlar	2.263	2.575	3.974
290371	Klorodiflorometan	2.981	2.059	1.790
841861	Kondenserleri ısı değiştircisi fonksiyonu gören kompresörlü ünite	564	405	435
841960	Hava/diğer gazları sıvılaştırmaya mahsus makineler	4.551	1.144	248
290372	Diklorotrifloroetanlar	806	695	101
290379	Diğer iki veya daha fazla farklı halojen içeren asiklik hidrokarbonların halojelenmiş diğer türevleri	7	0	1
Soğutma Toplam		177.493	169.809	145.589

Soğutma sistem ve elemanlarında ABD'nin 39 milyon dolar ihracat ile ilk sırayı aldığı görölmektedir. Bunu İtalya, Meksika, Brezilya ve Almanya takip etmektedir.

Sıra	İhracatçılar	2.015	2.016	2.017
1	ABD	51.788	66.033	39.067
2	Çin	31.362	33.694	32.440
3	İtalya	11.053	10.469	13.059
4	Meksika	11.555	11.493	10.640
5	Brezilya	5.724	8.639	6.587
6	Almanya	14.679	7.828	6.225
7	İspanya	2.882	4.596	4.508
8	Danimarka	1.540	1.026	3.523
9	Güney Kore	3.962	4.116	2.969
10	Arjantin	416	967	2.214
11	Fransa	2.221	2.452	2.129
12	Finlandiya	288	592	2.108
13	Portekiz	2.224	1.787	1.998
14	Japonya	1.109	957	1.673
15	İsveç	1.342	1.223	1.628
16	Hollanda	2.827	906	1.497
17	Kolombiya	1.594	0	1.417
18	Hindistan	1.179	1.583	1.180
19	İngiltere	1.341	537	1.015

20	Türkiye	394	600	957
Diğer Ülkeler		28.013	10.311	8.755
Toplam		177.493	169.809	145.589

Kolombiya'nın Klima Sistem ve Elemanları İthalatı

Kolombiya, 2017 yılında yaklaşık 218 milyon dolarlık Klima Sistem ve Elemanları ithalatı gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunun ithalatında ilk sırayı Pencere/duvar tipi klimalar (tek bir gövde halinde) alırken bunu sırasıyla Soğutma cihazlarında kullanılan kompresörler ile Klima cihazlarının aksam-parçaları takip etmektedir.

GTİP	GTİP AÇIKLAMASI	2015	2016	2017
841510	Pencere/duvar tipi klimalar (tek bir gövde halinde)	94.662	87.515	64.812
841430	Soğutma cihazlarında kullanılan kompresörler	64.960	66.710	57.549
841590	Klima cihazlarının aksam-parçaları	28.873	33.399	44.137
841490	Hava, gaz pompası, kompresörü, vantilatör vb. aksamı, parçaları	24.855	23.817	23.751
841582	Soğutma tertibatı bulunan diğer klima cihazları	28.239	28.619	17.751
841520	Motorlu taşıtlarda şahıslar için kullanılan türden klimalar	13.361	10.565	6.696
841581	Bir soğutucu ünite ve soğutma/ısıtma çevrimli klimalar	3.776	3.164	3.046
847960	Havayı nemlendiren soğutucular	1.373	1.568	405
Klima Toplam		260.099	255.357	218.147

Kolombiya'nın Klima sistem ve elemanları ithalatında %40'lık payla ihtiyacını Çin'den karşılamaktadır. Bunu ABD, Meksika, Güney Kore ve Brezilya takip etmektedir.

Sıra	İhracatçılar	2015	2016	2017
1	Çin	102.164	105.358	85.835
2	ABD	42.778	38.357	32.926
3	Meksika	18.580	26.546	27.249
4	Güney Kore	17.999	14.345	15.250
5	Brezilya	28.009	22.602	15.119
6	Romanya	29	2.622	4.716
7	Almanya	2.987	3.412	4.454
8	Fransa	3.209	3.721	3.488
9	Fas	24	1.855	3.426
10	Malezya	3.383	2.380	3.143
11	İspanya	1.958	2.249	2.469
12	İtalya	2.193	3.486	2.458
13	İsviçre	1.068	1.629	1.914
14	İsveç	325	62	1.858
15	Japonya	2.440	2.115	1.325

16	Slovakya	1.828	1.363	1.099
17	Tayland	13.525	8.622	970
18	Tayvan	1.153	1.010	935
19	İngiltere	852	708	762
20	Hindistan	697	620	602
21	Belçika	514	413	426
22	Hollanda	399	543	403
23	Kanada	855	326	392
24	Partner Ülkeler	0	9.533	347
25	Türkiye	163	228	308
Diğer Ülkeler		12.967	1.252	6.273
Toplam		260.099	255.357	218.147

Kolombiya'nın Havalandırma Sistem ve Elemanları İthalatı

Kolombiya, 2017 yılında yaklaşık 240 milyon dolarlık Havalandırma Sistem ve Elemanları ithalatı gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunun ithalatında ilk sırayı 65 milyon dolarlık ithalat ile Diğer amaçlar için kullanılan komresör, vantilatör, aspiratör alırken bunu sırasıyla Filtre, arıtma cihazlarının aksam, parçaları, Diğer motorlar için hava filtreleri, Diğer vantilatörler-aspiratörler ile Demir/çelikten eğilip bükülebilen borular takip etmektedir.

GTİP	GTİP AÇIKLAMASI	2015	2016	2017
841480	Diğer amaçlar için kullanılan komresör, vantilatör, aspiratör	74.804	59.388	65.095
842199	Filtre, arıtma cihazlarının aksam, parçaları	37.021	38.430	46.920
842139	Diğer motorlar için hava filtreleri	49.367	41.182	38.828
841459	Diğer vantilatörler-aspiratörler	27.558	24.609	26.132
830710	Demir/çelikten eğilip bükülebilen borular	3.517	2.556	19.620
841582	Soğutma tertibatı bulunan diğer klima cihazları	28.239	28.619	17.751
841451	Vantilatörler-aspiratörler-güç=<125w, elektrik motorlu	24.073	23.360	14.707
841460	Aspiratörlü davlumbazlar; en büyük yatay kenarı <= 120 cm.	6.122	4.499	5.621
841581	Bir soğutucu ünite ve soğutma/ısıtma çevrimli klimalar	3.776	3.164	3.046
841583	Soğutma tertibatı bulunmayan diğer klima cihazları	1.821	858	970
830790	Diğer adi metallerden eğilip bükülebilen borular	1.398	804	553
Havalandırma Toplam		257.696	227.469	239.243

Kolombiya'nın Havalandırma sistem ve elemanları ithalatında ABD birinci sıradayken bunu Çin ve Almanya takip etmektedir.

Sıra	İhracatçılar	2015	2016	2017
1	ABD	85.802	70.382	83.268
2	Çin	60.179	48.043	37.453
3	Almanya	22.519	14.770	18.524
4	Meksika	16.014	18.323	17.048
5	Romanya	234	5.071	8.541

6	İtalya	8.940	6.863	7.845
7	Fransa	1.657	6.225	7.746
8	Tayvan	11.167	9.286	7.384
9	Brezilya	5.559	5.881	6.620
10	Japonya	6.080	4.950	4.786
11	Malezya	1.210	677	4.641
12	Güney Kore	10.277	8.869	4.552
13	İspanya	2.927	3.622	3.736
14	Hindistan	1.446	3.437	3.694
15	İsviçre	1.307	1.700	3.561
16	İsveç	471	461	2.535
17	Belçika	2.684	2.306	2.304
18	İngiltere	3.281	2.381	1.951
19	Kanada	4.499	4.342	1.607
20	Hollanda	740	970	1.006
21	Polonya	522	136	988
22	Türkiye	658	764	927
Diğer Ülkeler		9.523	8.010	8.526
Toplam		257.696	227.469	239.243

Kolombiya'nın Tesisat Sistem ve Elemanları İthalatı

Kolombiya, 2017 yılında yaklaşık 643 milyon dolarlık Tesisat Sistem ve Elemanları ithalatı gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunun ithalatında ilk sırayı 134 milyon dolarlık ithalat ile Diğer diğer muslukçu alırken bunu sırasıyla Diğer santrifüjlü pompalar ile Pompaların aksam-parçaları takip etmektedir.

GTİP	GTİP AÇIKLAMASI	2015	2016	2017
848180	Diğer muslukçu eşyası	189.714	134.921	134.408
841370	Diğer santrifüjlü pompalar	105.091	58.820	66.074
841391	Pompaların aksam-parçaları	75.681	54.702	64.932
842129	Diğer sıvı filtre/arıtma cihazları	58.747	40.859	45.643
401693	Vulkanize kauçuktan conta, rondela ve diğer eşya	26.218	26.837	32.886
392113	Poliüretanlardan gözenekli levha, yaprak, pelikül, lamalar	35.346	26.841	25.857
741110	Rafine edilmiş bakırdan ince ve kalın boru	27.570	23.259	23.297
902610	Sıvıların akışını ve seviyesini ölçen, kontrol eden aletler	26.934	23.053	21.512
830710	Demir/çelikten eğilip bükülebilen borular	3.517	2.556	19.620
902620	Basınç ölçen/kontrol eden cihazlar	23.117	16.565	18.391
842121	Suyun filtre edilmesi/arıtılmasına mahsus cihazlar	129.680	22.038	16.735
730799	Demir/çelikten diğer boru bağlantı parçaları	19.067	12.201	16.542
848110	Basınç düşürücü valfler	12.293	12.492	14.193
841990	Isı değişikliği yöntemi ile maddeleri işlemek için cihazların aksam-parçaları	7.892	9.690	13.979
903210	Termostatlar	16.750	13.308	12.264
760820	Alüminyum alaşımlarından ince ve kalın borular	10.597	10.215	11.245
848130	Çek valfler (klapeler, subaplar)	17.698	9.620	10.954
848140	Emniyet/bırakma valfları	15.322	12.987	9.971

848120	Yağlı hidrolik/pnömatik transmisyon valfları	10.826	7.244	9.580
902519	Termometre ve pirometreler (diğer hallerde)	8.117	7.360	8.510
841381	Diğer pompalar	14.568	9.761	8.371
391740	Plastikten tüp, boru ve hortum bağlantı elemanları	11.228	9.134	8.307
391739	Diğer tüp, boru ve hortumlar-plastikten	10.776	6.619	7.279
902690	Sıvı-gazların değişken özelliklerini ölçen alet parçaları	8.410	6.978	7.000
741220	Bakır alaşımlarından ince, kalın boru bağlantı parçaları (rakor, dirsek vb)	7.904	6.581	6.998
841410	Vakum pompaları	6.517	5.427	6.367
730650	Alaşımlı çelikten daire kesitli, dikişli tüp, borular	6.233	4.973	5.041
391721	Tüpler, borular, hortumlar (sert) etilen polimerlerinden	5.785	2.251	3.537
760900	Aluminyum boru bağlantı parçaları	3.868	2.830	3.084
400911	Boru/hortum; vulkanize kauçuktan; (takviyesiz/birleşmemiş) donanımsız	2.845	2.979	2.849
903220	Manostatlar (basınç kontrol cihazları)	2.346	2.409	2.253
741210	Rafine edilmiş bakırdan ince ve kalın boru bağlantı parçaları (rakor, dirsek vb)	2.409	2.583	2.115
392111	Stiren polimerlerinden levha, yaprak, film, folye ve şerit (gözenekli)	1.089	1.215	1.043
902511	Termometre ve pirometreler (sıvılı olanlar)	1.312	1.179	1.023
391731	Tüpler, borular, hortumlar (esnek) kırılma basıncı $\geq 27,6$ MPA	1.232	905	776
741129	Diğer bakır alaşımlarından ince ve kalın borular	765	449	260
Tesisat Toplam		907.464	591.841	642.896

Kolombiya'nın Tesisat sistem ve elemanları ithalatında ABD'yi sırasıyla Çin, Almanya, Meksika, İtalya takip etmektedir.

Sıra	İhracatçılar	2.015	2.016	2.017
1	ABD	346.049	172.591	199.801
2	Çin	157.863	124.599	129.580
3	Almanya	46.885	50.448	54.140
4	Meksika	81.281	43.600	43.248
5	İtalya	24.541	22.420	22.180
6	Serbest Bölgeler	28.818	13.200	21.729
7	Brezilya	17.120	17.477	17.312
8	Japonya	22.973	15.632	16.224
9	Fransa	10.564	13.059	15.622
10	Kanada	13.365	11.500	12.741
11	İspanya	10.307	12.787	9.508
12	Güney Kore	15.296	11.665	9.008
13	Arjantin	19.546	5.959	7.872
14	Singapur	7.981	3.893	7.794
15	İngiltere	14.777	8.096	7.605
16	Ekvador	8.000	6.648	6.986
17	Danimarka	2.903	3.106	6.119

18	Tayvan	6.659	5.964	5.524
19	Hindistan	5.660	5.066	5.258
20	Şili	5.781	3.582	3.585
21	Rusya	7.141	3.748	3.436
22	İsviçre	4.190	4.249	3.390
23	İsveç	4.069	4.700	3.257
24	Hong Kong	3.136	2.734	2.757
25	Venezuela	1.085	378	2.473
26	Tayland	2.927	2.280	2.460
27	Hollanda	4.462	3.016	2.308
28	İsrail	1.866	2.143	1.875
29	Avusturya	941	1.093	1.749
30	Polonya	1.027	1.323	1.659
31	Romanya	300	1.327	1.621
32	Macaristan	1.445	1.057	1.498
33	Çek Cumh.	2.293	1.855	1.372
34	Türkiye	1.509	1.274	1.321
35	Belçika	1.881	1.234	1.249
Diğer Ülkeler		22.823	8.138	8.635
Toplam		907.464	591.841	642.896

Kolombiya'nın Yalıtım Sistem ve Elemanları İthalatı

Kolombiya, 2017 yılında yaklaşık 11 milyon dolarlık Yalıtım ürünleri ithalatı gerçekleştirmiştir. Bu ürün grubunun ithalatında ilk sırayı Diğer cam lifi, cam yününden mamuller alırken; Kolombiya bu ürün grubunda en çok ABD, Çin ve Brezilya'dan ithalat yapmaktadır.

GTİP NO	GTİP AÇIKLAMASI	2015	2016	2017
701990	Diğer cam lifi, cam yününden mamuller	6.516	4.730	5.083
680790	Asfalttan/benzeri maddeden eşya (diğer)	2.668	2.473	1.991
680610	Cüruf, kaya yünü vb. mineral yünler, karışımları (kütük, levha vb. halinde)	1.737	1.433	1.378
701939	Camdan örtüler, şilteler, panolar; dokunmamış mensucattan eşya	1.851	1.236	1.273
400811	Gözenekli kauçuktan; levha, tabaka ve şeritler	1.123	1.134	854
400819	Gözenekli kauçuktan çubuk ve profiller	546	373	218
Yalıtım Toplam		14.441	11.379	10.797

Sıra	İhracatçılar	2015	2016	2017
1	ABD	4.299	3.505	4.387
2	Çin	2.747	1.881	1.480
3	Brezilya	2.018	1.761	1.460
4	Kanada	585	979	903
5	Meksika	594	424	439

6	Fransa	383	337	414
7	İspanya	1.530	618	414
8	Almanya	727	275	269
9	Venezuela	191	272	260
10	İtalya	217	381	160
11	Rusya	53	0	112
12	Japonya	45	49	99
13	Endonezya	3	30	51
14	Polonya	103	55	51
15	İsveç	88	35	48
16	Belçika	111	97	43
17	Hollanda	16	20	43
18	Türkiye	151	118	32
19	Tayvan	24	31	25
20	Avusturya	3	34	18
	Diğer Ülkeler	553	477	89
	Toplam	14.441	11.379	10.797

3/ KOLOMBİYA'NIN DIŞ TİCARET POLİTİKASI VE VERGİLER

Aşağıdaki tablo güncel Kolombiya ve Türkiye arasındaki vergi oranlarını göstermektedir. Türkiye'nin Kolombiya'ya iklimlendirme ürün grubunda ithal ettiği ilk 20 ürün etiketini içermektedir.

GTİP	ÜRÜN ETİKETİ	VERGİ ORANI
290339	Diğer asiklik hidrokarbonların florlanmış/bromlanmış/iyodlanmış türevleri	%0-%5
290372	Diklorotrifloroetanlar	%5
290373	Diklorofloroetanlar	%0
290379	Diğer iki veya daha fazla farklı halojen içeren asiklik hidrokarbonların halojelenmiş diğer türevleri	%5
382478	Perflorokarbon (PFCs)/hidroflorokarbon (HFCs) içeren, fakat kloroflorokarbon/hidrokloroflorokarbon (HCFCs) içermeyen	%5
391721	Tüpler, borular, hortumlar (sert) etilen polimerlerinden	%5
391731	Tüpler, borular, hortumlar (esnek) kırılma basıncı $\geq 27,6$ MPA	%10
391739	Diğer tüp, boru ve hortumlar-plastikten	%5-%10
391740	Plastikten tüp, boru ve hortum bağlantı elemanları	%10
392111	Stiren polimerlerinden levha, yaprak, film, folye ve şerit (gözenekli)	%5
392113	Poliüretanlardan gözenekli levha, yaprak, pelikül, lamalar	%10
400811	Gözenekli kauçuktan; levha, tabaka ve şeritler	%5
400819	Gözenekli kauçuktan çubuk ve profiller	%5
400911	Boru/hortum; vulkanize kauçuktan; (takviyesiz/birleşmemiş) donanımsız	%5
401693	Vulkanize kauçuktan conta, rondela ve diğer eşya	%15
680610	Cüruf, kaya yünü vb. mineral yünler, karışımları (kütük, levha vb. halinde)	%10
680790	Asfalttan/benzeri maddeden eşya (diğer)	%5
701939	Camdan örtüler, şilteler, panolar; dokunmamış mensucattan eşya	%5
701990	Diğer cam lifi, cam yününden mamuller	%5-%10

4/ PAZAR İLE İLGİLİ BİLGİLER

4.1. Dağıtım Kanalları

Kolombiya pazarında, tüketicilere yönelik çok çeşitli satış kanalı ve dağıtım yöntemi mevcuttur. Dağıtım yöntemi olarak geleneksel mağazalara satış yapan toptancılardan, büyük mağaza ve hipermarketlere kadar uzanan geniş bir yelpaze söz konusudur. İthal edilen ürünler, özellikle de sermaye malı ve hammaddeler, distribütör ve acente aracılığıyla satılmaktadır. Daha az rastlanmakla birlikte, büyük yerel imalatçılar doğrudan ithalat yolunu da tercih edebilmektedir. Bazı büyük dağıtımçı, toptancı ve mağazalar da ABD başta olmak üzere yabancı ülkelerde satın alma ofisi veya depo açmakta ya da aracılardan kaçınmak için internet üzerinden satıcı ve üreticilerle bağlantı kurmaktadır.

Dünyanın farklı yerlerinden çok çeşitli ürün Kolombiya pazarında makul fiyatlarla bulunabilmektedir. Kaçak mallar ve düşük faturalandırma hala önemli bir sorun olup, bu konuda ilerleme kaydedilmektedir. Serbest bölgeler ve antrepolar, daha çok ihracata yönelik malların ithalatı ve ihracat ürünlerinin işlenmesi için kullanılmaktadır. Gümrük işlemlerinin elektronik hale getirilmesi (MUISCA) ile bu sorunların da önüne geçilmesi beklenmektedir.

Kolombiya kanunları yabancı firmaların özel sektör satışlarında yerel bir temsilci ile çalışmalarını zorunlu kılmamakla birlikte, Kolombiyalı şirketlerin çoğu satış sonrası servis gibi nedenlerle ülkede temsilciliği olan yabancı şirketlerle iş yapmayı tercih etmektedir. Kolombiya pazarına girişte bir acente ya da temsilci veya distribütör ile çalışılmasında fayda vardır. Pazarlama, eğitim, numune, yedek parça, satış sonrası servis gibi konularda acentenin desteklenmesi ve sıkça ziyaret edilmesi de önemlidir.

Acente, temsilcilik ya da distribütör ile çalışmak isteyen şirketlerin öncelikle Kolombiya Ticaret Kanunu'na uygun şekilde sözleşme imzalaması, daha sonra da acente/temsilci/distribütörün bağlı olduğu Ticaret Odası'na kayıt yaptırması gerekmektedir. Acente ya da temsilci yabancı şirket ile yasal bağa sahip olup onun adına sözleşme imzalama gibi işlemleri yapabilmekte, atanmış distribütör ise bağımsız hareket hakkına sahip olup ürünü yabancı şirketten satın aldıktan sonra riski de üstlenerek yurt içinde satmaktadır.

4.2. Tüketim Piyasası, Tüketici Tercihleri ve Tüketim Harcamaları

Kolombiya Latin Amerika'daki en fazla nüfusa sahip 3. ülkedir. Tüketim harcamaları ise son 5 yılda neredeyse 2 katına çıkmıştır. Tüketici profili incelendiğinde özellikle son yıllarda nüfusun yarısından fazlasının ekonomik olarak aktif olduğu ve bunun da dörtte birinin

perakende satışlar açısından önemli olan çalışan, orta yaş altı kesim olduğu görülmektedir. 2020 yılında orta sınıfın toplam nüfusa oranının %37'ye ulaşacağı tahmin edilmektedir. Kadınlar da son yıllarda çalışma yaşamında aktif rol almakta, alışverişe ayrılan süre giderek kısalmakta, katalog, telefon ve web üzerinden siparişler yaygınlaşmakta ve kredi kartı kullanımı artmaktadır.

Kalite, karlılık, fonksiyonellik ve maliyet, Kolombiyalı tüketicilerin satın alma kararlarını etkileyen unsurlardır. Satış sonrası servis imkanı, satın alma kararını etkilemekte ve tüketicilerin bağlılığını artırmaktadır.

Gıda ürünlerinde ise Kolombiyalı tüketiciler kalite ve sosyal statü ile ilişkilendirilen marka tanınmışlığı, güvenilir ve yeterli bilgi sunulması (porsiyon sayısı, beslenme değeri, son kullanma tarihi vb), çekici ve renkli ambalaj (özellikle çocuklara yönelik gıda ürünlerinde) gibi faktörlere dikkat etmektedir. Bu bilgilerin İspanyolca dilinde sunulması gerekmektedir.

Şehirli nüfusun toplam nüfus içindeki payının artmasıyla birlikte yiyecek-içecek satışlarında artış beklenmektedir. Hipermarket ve ekspres satış mağazalarının giderek daha fazla önem kazanacağı düşünülmektedir. Gıda harcamaları içinde en fazla artış kaydeden ürün grubu sebze, yağlar, et ve meyvedir. Bu durum, Kolombiyalıların sağlıklı beslenmeye giderek daha çok önem verdiğini göstermektedir.

Alkollü içecekler içinde ise bira tüketiminin hızla arttığı görülmektedir. Ülkedeki bira üretimi çok-uluslu SABmiller şirketinin sahip olduğu Bavaria'nın elindedir. Şirket, Club Colombia, Pilsen, Poker, Costeña, Aguila ve Aguila Light gibi markaların üretimini yapmaktadır. Son yıllarda, yüksek gelir seviyesindeki tüketicilere yönelik olarak İtalyan birası olan Peroni'yi ithal etmeye başlamıştır.

Dayanıklı tüketim mallarında ve yarı-dayanıklı tüketim mallarındaki artışın, hızlı tüketim mallarına göre daha düşük seyretmesi beklenmektedir. Tüketici elektroniğinde de satışların artması beklenmektedir.

Kolombiyalıların giyim ve ayakkabı harcamaları ise küresel krizin yol açtığı tasarruf eğilimi Çin menşeli ürünlerin pazara girmesiyle fiyatların düşmesi ve yükselen kalitenin daha uzun aralıklarla ürün yenileme ihtiyacı doğurması gibi faktörler nedeniyle azalmıştır. Bununla beraber, giyim ve ayakkabı sektörü Kolombiya ekonomisinin en dinamik sektörlerinden biridir. Kolombiya son yıllarda, önemli moda etkinliklerine ev sahipliği yaparak Latin Amerika moda dünyasının merkezlerinden biri haline gelmiştir.

4.3. Reklam, Promosyon ve Satış Teknikleri

Kolombiya pazarında yeni tüketim mallarını tanıtabilmek için yaygın bir tanıtım kampanyası yürütülmesi gerekmektedir. Medyada yayımlanan reklamlar, makaleler, radyo ve televizyon,

gazeteler, dergiler, ticari dergiler ve internet reklamları tanıtım için etkin yöntemlerdir. Kolombiya'da yaklaşık 30 adet önemli gazete yayımlanmakta olup, özellikle büyük şehirlerde en etkili tanıtım yöntemi gazete reklamıdır. Ayrıca yine çok sayıda ticaret ve iş dergisi, ulusal/bölgesel televizyon ve radyo kanalı mevcuttur. Sanayi ve ticaret birliklerinin de düzenli olarak yayınladıkları bülten ve dergiler bulunmaktadır.

Bazı şirketler ve süpermarketler yeni ürünlerin tanıtımı için çekiliş, indirim kuponları, tadım standları gibi yöntemler uygulamaktadır. Özel günlerdeki promosyonel satışlar ve kampanyalar da Kolombiyalı tüketicinin ilgisini çekmektedir. İnternet kullanımının artması ile birlikte e-ticaret yaygınlaşmakta, katalog ve TV satışları da artmaktadır.

4.4. Ambalaj, Paketleme ve Etiketleme

Gıda, eczacılık ve tekstil ürünleri haricindeki ürünler için özel bir etiketleme kuralı bulunmamaktadır. İşlenmiş gıda ürünlerinin etiketinde ürünün adı, miktar ağırlığına göre içerik bilgileri, imalatçının ve ithalatçının adı ve adresi, menşee, birim sayısı, saklama ve kullanma (gerektiğinde) bilgileri, son kullanma tarihi ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ya da Ticaret Bakanlığı tarafından gerekli görülen diğer bilgiler belirtilmelidir. Etiket ve şekiller hatalı veya yanıltıcı olmamalıdır.

İlaçların üzerinde İspanyolca "medikal, dental ve veteriner reçete ile satılabilir" yazılması, ayrıca ürünün jenerik adı, ticari adı, net ağırlığı/hacmi, bileşimindeki aktif maddelerin ağırlığı/miktarı, lisans numarası ve parça numarası da belirtilmesi gerekmektedir. Raf ömrü kısıtlı olan ürünlerin son kullanma tarihi de belirtilmelidir.

Haşarat ilaçları ve diğer toksik ürünlerin üzerine kurukafa ve çarpraz kemik resmi ile birlikte zehir kelimesinin İspanyolca dilindeki karşılığının yazılması zorunludur. Kullanma talimatı ve panzehir bilgileri de belirtilmelidir. Panzehiri olmayan ürünlere lisans verilmemekte, bu ürünler yalnızca kamu sağlığı otoritelerinin doğrudan kontrolü altında kullanılabilir.

Alkollü ve sert içkilerde, hem yerel hem de uluslararası firmalar açısından pek çok karmaşık ve çelişkili düzenleme mevcuttur. Dondurulmuş sebzelerde ve yaş meyve-sebzede etikette menşee bilgisi zorunlu değildir. İşlenmiş gıdalar için etiketleme kurallarında, ürünün muhteviyatındaki maddelerin menşeeine ilişkin bir düzenleme bulunmadığından, eğer ülkeye ithal edilen ürün iki farklı ülke menşeli sebze vs içeriyorsa, etikette yalnızca ürünü işleyen firmanın isim ve adres bilgisinin ve ürünün üretildiği ülke bilgisinin gösterilmesi yeterlidir.

İşlenmiş ithal gıda ürünlerinde etiket ile ilgili işlemlerin perakende satışa sunulmadan tamamlanmış olması gereklidir. Bu sorunluluk ithalatçının olup, ithalatçıların çoğu etiketleme ile ilgili düzenlemelerin menşee ülkede ihracatçı tarafından yapılarak ürünün gönderilmesini talep etmektedir.

5/ İŞ ADAMLARININ PAZARDA DİKKAT ETMESİ GEREKEN HUSUSLAR

Ticareti Etkileyen Kültürel Faktörler

Kolombiya'nın resmi dili İspanyolca olmakla birlikte, ülkede uluslararası şirketlerin yaygın olması sebebiyle İngilizce de yaygın olarak kullanılmaktadır. Ancak toplantılarda ve fuar gibi etkinliklerde İspanyolca'ya hakim personel ya da tercüman bulundurulması ve tanıtım materyallerinin İspanyolca dilinde de hazırlanması tavsiye edilmektedir. Kolombiya'da iş yapma maliyeti diğer Latin Amerika ülkelerine kıyasla yüksek olup, ABD ve Avrupa ülkelerine yakındır. Santos Hükümeti, ülkenin altyapısının geliştirilmesi, modern bir yatırım ortamı yaratılması ve operasyon maliyetlerinin düşürülmesine öncelik vermektedir.

İş ziyaretlerinin çoğu başlıca büyük şehirlere (Barranquilla, Bogota, Cali, Cartagena ve Medellin) yapılmaktadır. Petrol alanları ve madenlere yapılacak ziyaretlerde güvenlik koşullarına dikkat edilmelidir. Kolombiya'da bölgeler arası farklılıklar yüksektir. Ülkenin kıyı kesimlerinde yaşayanlar daha rahat ve açık bir iletişim tarzına sahiptir. Kolombiyalıların iş ciddiyeti oldukça yüksektir. İki ülkenin birbirine yakın olması, ülkede çok sayıda Amerikan kökenli şirketin uzun süredir faaliyet göstermesi, pek çok Kolombiyalı'nın ABD'de eğitim görmesi veya çalışması ve tatil/iş amaçlı sıklıkla ABD'ye yolculuk etmesi nedeniyle çalışma alışkanlıkları ve iş etiği açısından Kolombiyalıları ABD ile benzerlik göstermektedir.

Kolombiya iş hayatında genel olarak resmiyet, nezaket ve yardımseverlik hakimdir. İspanyolca konuşulması Kolombiyalı iş adamlarınca takdirle karşılanmaktadır. Bir odaya girildiğinde ve ayrılırken el sıkışılması beklenir. Sosyal statülerin farkında olunması ve bu statülere önem veriliyor olunması sebebiyle, ünvanların takdimi ve ünvanlarla hitap edilmesi gerekmektedir. Toplantılar, yavaş ve uzun istişarelerle geçebilir. Bir hafta önceden randevu almadan toplantı organize edilebilmesi zordur. İş toplantılarında takım elbise giyilmesi beklenmektedir. Yemekli toplantılar, kokteyller ve resepsiyonlarda da ortaklık ya da sözleşme konuları görüşülebilmektedir.

Kolombiyalıları iş yapmadan önce muhataplarını kişisel olarak tanımaya da önem vermektedir. Bu bakımdan, belli bir seviyede şahsi ilişkilerin kurulması da avantaj

sağlayabilmektedir. Güleryüzlü olmak ve iş dışındaki önemli ve güncel konulardan da konuşabilmek, Kolombiyalılarla güvenli bir ilişkinin başlamasında yardımcı olacaktır. Nitekim Kolombiya, kişisel ilişkiler ve güvenin önemli olduğu bir pazardır.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Diplomatik, Hizmet, Hususi veya Umuma Mahsus Pasaporta sahip Türk vatandaşları Kolombiya'ya girişte vizeden muaftır. Bununla beraber, Kolombiya ziyareti öncesinde bu hususun T.C. Dışişleri Bakanlığı web sitesinin (<http://www.mfa.gov.tr>) "Vize Uygulamaları" kısmından kontrol edilerek son durum hakkında bilgi alınması önemle tavsiye olunur.